

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.118/2018/38/ I.

A Győri Ítéltábla a Dr. Tóth T. Tibor Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Dr. Bán Gergely Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen 14.035 EUR és járulékai megfizetése iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2018. március 6. napján kelt 13.G.40.006/2017/35-I. számú ítélete ellen az alperes részéről 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen a felperesnek 320.250. (Háromszázhuszezer-kettőszázötven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

2015. április 8-án a szállítmányozó alperes ajánlatot kért a felperestől egy 113 tonna súlyú túlméretes szállítmány németországi Gból a magyarországi Tra fuvarozására. Az ajánlatkérésben megjelölte, hogy megbízója, a S G a fuvardíjra „all-in” árat kér, amely magában foglalja a rendőri kíséret és az előre nem látható költségek (VLM) díját is. A felperes 2015. április 9-én az ajánlatában 23.000. euró átalánydíjért vállalta a fuvarozást. Az ajánlat „fenntartások és feltételek” részében a kikötött díjat „all-in” díjban jelölte meg azzal, hogy azon felül kéri elszámolni az előre nem látható költségeket melyek tényszámláira plusz 10%-os adminisztratív költséget is felszámít. Az alperes a felperesi ajánlat alapján 2015. április 30-án megrendelte a szállítmány fuvarozását a felperestől 2015. június 22-i gi felrakással és 2015. július 3-i ti lerakással 23.000. euró „all in” díjért, az egyéb kiadásokat az alperes kérésére a felperes által kitöltött és 2015. április 16-án megküldött „Lastenheft” (kötelezettséglista) alapján vállalva. 2015. június 8-án a felperes arról értesítette az alperest, hogy a fuvarozás Ausztrián keresztül útépités miatt nem teljesíthető, alternatív útvonal Csehországon keresztül található. Az alperes kérésére 2015. június 11-én a felperes kimunkálta a Németország-Ausztria-Csehország-Ausztria-Magyarország útvonalon keresztüli fuvarozás többletköltségeit. A fuvardíj többletet 8.100. euró „all-in” díjban jelölte meg, melyhez hozzáadódik az „exkl.VLM és esetleges cseh rendőri költségek”. Az alperes erre az újabb ajánlatra 2015. június 11-én úgy nyilatkozott, hogy „megerősítjük fuvarmegbízásunkat és a többletköltségeket a megbízónak be fogjuk nyújtani”. Kérte egyben a 2015. június 22-i rakodási időpont megerősítését és a gépjármű rendszámai megadását. 2015. június 17-én a módosított útvonal és díj szerint a felperes az alperes fuvarozási megrendelését visszaigazolta. Eszerint 2015. június 22-i felrakással és 2015. június 26-i lerakással 31.000. euró fuvardíjért „+ VLM. (előre nem látható költségek) + rendőr Német- és Csehországban” díjért vállalta a fuvart. A megrendelés visszaigazolására az alperes alkalmazottja még aznap úgy válaszolt, hogy „kérjük, hogy megállapodásainkat szintén vegyék figyelembe a megbízás kiadásakor (teljesítéskor)”.

A felperes a fuvarfeladatot 2015. június 25-én teljesítette, majd pedig kiállította a 31.100. euró fuvardíjszámlát és a 14.535. euró felmerült többletköltségről szóló számláját. Az alperes kérésére a felperes a fuvardíj és többletköltség számláját megbontotta. A 14.535. euró költségszámlát 10.935. euró hídvizsgálati díj és 3.600. euró állásdíj számlára. Az együtt 45.535. euróból az alperes 31.500. euró összeget fizetett ki 14.035. eurót viszont nem.

A felperes keresetében 14.035 euró, valamint annak a 2015. augusztus 16. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes, EKB alapkamat 8 százalékponttal növelt értéke szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kifejtett álláspontja szerint a felperes megváltozott útvonalra vonatkozó újabb ajánlatában az „all-in” díjban csak az előre látható kiadások szerepeltek. A fuvardíjhoz hozzáadódik a „VLM”, melyek előre nem látható kiadásokat jelentenek, amely a túlméretes szállítmánynál elő szokott fordulni. Az alperes által hivatkozott kötelezettséglista (Lastenheft) nem vált a felek megállapodása részévé, a felek azt nem írták alá. A fuvarozásban az üzleti gyakorlat szokásos része a VLM költségek megrendelő általi vállalása; a túlméretes szállítmányoknál a VLM költségek a fuvardíj összegét is meghaladhatják. A hídvizsgálati költség a VLM körébe tartozik, mivel az útvonal tervezésekor csak a közbelső hidak egy részéről áll fenn információ, az útvonal megváltozása miatt a hidak előzetes felmérésére, ellenőrzésére nem volt lehetőség. Kiemelte, hogy 2015. június 11-én az alperes képviselője úgy nyilatkozott, hogy a többletköltségeket tovább hárítja megbízójára. Tovább hárítani pedig csak elfogadott költségeket lehet.

Az alperes *ellenkérelmében* a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, hogy 2015. április 8-án a felperestől kifejezetten „All-in” árra kért ajánlatot, amely magában foglalja a rendőri kíséret és a VLM (forgalomirányítás) díját is. A 2015. április 30-i fuvarmegrendelés szerint 23.000. euró átalánydíj fizetését vállalta és a kötelezettség/teherlista (Lastenheft) a szerződés melléklete. A megváltozott útvonal miatti felperesi ajánlatot 31.100. euró díjjal fogadta el, amely minden egyéb költséget magában foglalt. Az egyéb költségek a Lastenheft szerint az átalánydíjban benne voltak. A VLM forgalomirányítással kapcsolatban felmerülő költségeket jelent, de az, hogy ki viseli ezeket, az szabad megállapodás tárgya. A VLM-költségek mértéke előreláthatóak a fuvar tervezése során. Megítélése szerint a felek kölcsönösen elfogadták a teherlistát (Lastenheft), melynek 2.1. - 2.3. pontjai szerint az „all-in” fuvardíj magában foglalja az úthasználati díjakat, a rendőri kíséret költségeit, a hídterhelési költségeket és a forgalomirányítási költségeket is. Ezekből következően a felek 2015. június 11-i e-mail váltásával csak a 8.100. euró fuvardíj-többlet tekintetében módosították a szerződést (Ptk.6:8.§ (1), (3) bekezdés). Így az „All-in” ár a hídvizsgálati költséget is magában foglalta. Egyébiránt a VLM-költségekbe amúgy sem tartoznak bele a hídvizsgálati költségek. Helyesen a Lastenheft szerint a hídvizsgálati költségek az engedélyezéssel felmerülő költségek közé tartoznak, míg a VLM forgalomirányítással kapcsolatos intézkedések költségét jelenti. Hivatkozott arra is, hogy a 8.100. euró többlet fuvardíjon felüli többletköltségeket („exl. VLM és esetleges cseh rendőri költségek”) nem fogadta el, mivel a Ptk.6:4.§ (4) bekezdése szerint a hallgatás vagy valamilyen magatartástól tartózkodás a felek kifejezett rendelkezése alapján minősül csak jognyilatkozatnak. Megítélése szerint a perben vizsgálandó, hogy a hídvizsgálati költségek előreláthatóak voltak-e. Végül hivatkozott a felperes 2015. június 17-i megrendelés visszaigazolására adott e-mail válaszára, melyben kérte a megállapodásaik figyelembevételét.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *ítéletével* az alperest kötelezte 14.035. euró fuvardíj, valamint annak a 2015. augusztus 16. napjától a kifizetés napjáig számított Európai Központi Bank alapkamat 5 százalékponttal növelt mértékű késedelmi kamata és 580.000.Ft perköltség megfizetésére. Határozata indokolásában a törvényszék azt vizsgálta, hogy a felek a Ptk.6:257.§-a szerint megállapodtak-e, és milyen mértékű fuvardíjban. A bíróság a felperes alkalmazottja, tanú,

illetve az alperes alkalmazottja **C K** tanú vallomása alapján megállapította, hogy a tanúk vallomása részben eltért arra nézve, hogy az alperes elfogadta volna a 31.100. euró fuvardíjon felüli, felperes által igényelt többletköltségeket, az előre nem látható VLM és a rendőri költségek díját. Az alperes cégvezetője ugyanis tanúvallomásában arra tért ki, hogy a visszaigazolásra küldött e-mailjében az alperes ragaszkodott az eredeti ármegállapodáshoz. A törvényszék a szembesítést eredménytelenül kísérelte meg. A Ptk.6:63.§ (1) bekezdése, 6:67.§ (1) bekezdése alapján a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felek közötti megállapodás a díjra "felülírja" az alperes által hivatkozott kötelezettséglista (Lastenheft) előírásait. A konkrét esetben a fuvarfeladat határideje, útvonala módosult. Ezért a felperes a fuvardíját 2015. június 11. napján felemelte, felszámítva további költségeket, a VLM-t és esetleges cseh rendőri költségeket. Erre az alperes úgy nyilatkozott, hogy a fuvarmegbízást megerősíti és a többletköltségeket megbízója felé be fogja nyújtani. Az alperes tanúként kihallgatott cégvezetője csak hivatkozott arra, hogy a felperes megrendelés visszaigazolására reagált volna, azonban ezt nem igazolta. Így a felek szerződése 31.100. euró fuvardíjra plusz előre nem látható költségekre jött létre, ezért a felperes alappal követelte a 14.035 euró további fuvardíja megtérítését.

Elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, míg másodlagosan annak megváltoztatása és a kereset elutasítása iránt az alperes terjesztett elő fellebbezést. A jogorvoslati kérelmében elsődlegesen kifejtett álláspont szerint a bíróság 21. szám alatti végzésével a bizonyítási kötelezettségre kiadott tájékoztatás hiányos volt. A bíróság tájékoztatása szerint az alperes „bizonyíthatja”, hogy a felperesi árajánlat szerinti „all-in” költségek magukban foglalják a VLM-költségeket is. Ez a Pp.3.§ (3) bekezdése alapján kiadott tájékoztatás nem volt teljeskörű, mivel nem tért ki az alperest érintő bizonyítási teherre és a bizonyítás sikertelensége következményeire. Ez az eljárási hiba az ítélet megalapozatlanságát eredményezte. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú eljárás során előterjesztett előkészítő iratában külön kérte a tájékoztatás kiegészítését arra nézve, hogy a hídvizsgálati költség VLM díjnak minősül-e.

Másodszorban arra hivatkozott, hogy a felperes a bíróság által meghatározott bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, mivel nem tudta bizonyítani, hogy a 31.100. euró összegű árajánlata nem tartalmazta a VLM-költségeket. Valójában az alperes a kötelezettséglistához (Lastenheft) benyújtott felek közötti levelezéssel bizonyította, hogy az „all-in” díj mely költségeket tartalmazta, így az magában foglalta a VLM-költségeket is. Vitatta a bíróság azon értelmezését, hogy a felperes 2015. június 11. napján kelt módosított ajánlatával, valamint a június 17-én kelt megbízás visszaigazolásával a felek felülírták volna a 2015. áprilisában elfogadott Lastenheft alkalmazását. A bíróság ugyanis a bizonyítatlanság és a felek eltérő előadása ellenére fogadta el valónak a felperes előadását. *Harmadszorban* arra is hivatkozott, hogy a törvényszék által megállapított tényállás hiányos volt, mivel a bíróság nem vizsgálta, hogy a fuvarozás útvonalán felmerült-e olyan előre nem tervezhető esemény vagy költség, amely miatt további kiadások lennének felszámíthatóak. A bíróság elfogadta azt a felperesi előadást, hogy az útvonal megváltozása következtében hídvizsgálati feladatok és ezzel hídvizsgálati költségek merültek fel, bár azt nem vizsgálta, hogy ezek a feladatok és költségek hol merültek fel és azokról mikor szerzett tudomást a felperes. Megítélése szerint a hídvizsgálat szükségessége az útvonal meghatározásakor már előre látható volt, így a hídvizsgálati költség nem a fuvarmegbízás teljesítésekor merül fel. A felperes olyan országok (Magyarország és Ausztria) esetében is hídvizsgálati költségek igényel, amelyek nem merülhettek fel az útvonal megváltozása miatt. A tényállás hiányos abban a kérdésben is, hogy a hídvizsgálati költségek VLM-költségnek, avagy rendőri költségnek minősülnek-e. A VLM helyes jelentése magyar fordításban „közlekedésirányítással kapcsolatos intézkedések” - kiadásai, tehát nem minősülnek előre nem látható költségeknek.

Negyedrészről fenntartotta azt az álláspontját, hogy a megváltozott útvonal miatt módosított felperesi ajánlatból az alperes csak az „all-in” fuvardíj 8.100. euróval megemelését fogadta el, azonban a felperes által támasztott többletfeltételeket nem és nem is erősítette meg. Az alperes a 2015. június 11-i válasz e-mailjében úgy fogalmazott, hogy „megerősítjük fuvarmegbízásunkat”. Ez helyesen az elsőfokú eljárás során csatolt kötelezettséglistához (Lastenheft) való ragaszkodás kifejezését jelentette. Az alperes alkalmazottja, C K tanúvallomása megtételekor nem emlékezett pontosan arra a válasz e-mailre, melyet a felperes 2015. június 17. napján kelt e-mailben megküldött megrendelés visszaigazolására küldött. Az alperes azonban csatolta ezt a válaszüzenetet a tanúvallomást követően az iratokhoz, melyben az alperes ismételtén kérte a felperestől a korábbi megállapodások figyelembevételét. A korábbi megállapodások alatt a kötelezettséglista (Lastenheft) alkalmazása is értendő. Vitatta így az elsőfokú bíróság azon következtetését, hogy a felek módosított szerződése „felülírta” volna a Lastenheft előírásait. Az alperes ugyanis mindvégig ragaszkodott a Lastenheft alkalmazásához. A kötelezettséglista jelentősége abban áll, hogy tételesen felsorolja, hogy mely költségek minősülnek VLM-költségnek. A perbeli hídvizsgálati költségek a Lastenheft 2.2. és 2.3. pontja szerint nem minősülnek ilyen költségnek. Ezért a felperes a 31.100. euró fuvardíj felett sem VLM-költségre, sem hídvizsgálati költségre nem jogosult.

A felperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Vitatta, hogy az elsőfokú bíróság 21. szám alatti, bizonyítási kötelezettségről tájékoztató végzése ne tartalmazott volna kioktatást a per fő kérdése, az ún. VLM-költségek tekintetében. Utalt a Kúria 1/2014. (VI.30.) PK véleménye 5. pontjára, amely szerint a Pp.3.§ (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettség esetleges megsértése önmagában nem szolgálhat alapul az ítélet hatályon kívül helyezésére. Rámutatott, hogy az elsőfokú eljárásban a kereset tárgyává tett többlet fuvar költség jogalapja és összege esetében a bizonyítási kötelezettségének teljes egészében eleget tett. Megítélése szerint az alperes figyelmen kívül hagyja azt a tényt, hogy a fuvarozásra vonatkozó 2015. áprilisában egyeztetett feltételek (bennük az „all-in”-re, valamint az ún. Lastenheftre vonatkozó rendelkezések) alapvetően módosultak 2015. júniusában. Kiderült ugyanis, hogy az eredeti útvonal nem tartható. Ezután a felek a továbbiakban a megváltozott fuvarfeltételekről egyeztettek. A felperes a 2015. június 11. napján kelt e-mailjében kifejezetten feltüntette a magasabb összegű fuvardíjat, valamint ezen felül a VLM-költségeket és az esetleges rendőri költségeket. Az alperes az erre adott válaszában közölte, hogy a fuvarmegbízást megerősíti, és a többletköltségeket a megbízójának be fogja nyújtani. Ezzel az alperes elfogadta a többletköltségeket. A felperes a fuvar visszaigazolását már ezen elfogadott tartalommal küldte meg az alperesnek, melyben külön szerepeltek az ún. VLM-költség, valamint a német és cseh rendőrség esetleges költsége. Az alperes mint szállítmányozási szakvállalat a VLM-költségek tekintetében szándékosan, jobb tudomása ellenére tesz kijelentéseket azok tényleges tartalmával kapcsolatban. A VLM-költségek jogi szempontból előre nem látható költségnek minősíthetők, melyek részben a speciális túlsúlyos szállítmány útvonal engedélyezésének időpontjában válnak világossá. Az útvonal engedélyezést követően az útvonal előírásában az útvonalon található egyes műtárgyak, hidak teherbíró képessége felmérése után válnak véglegessé azok költségei. Az útvonal ismeretében a szükséges felmérést szakvéleményt készítve egy mérnöki szakcég végzi el, azt pedig azt eljáró közlekedési hatóság elfogadja és az útvonalengedélyt kiadja. Az alperes előadásával szemben a közlekedési forgalom irányításával kapcsolatos intézkedés azt jelenti, hogy a túlsúlyos szállítmányt fuvarozó teherautót rá lehet terelni egy bizonyos útszakaszra, vagy pedig nem. A felperes amiatt érvényesítheti az osztrák és a magyar híd felülvizsgálati költségeket is, mert nem az országok, hanem a megváltozott útvonal számít. Ugyan az alperes a fellebbezésben is elismerte a 8.100. euró többlet fuvardíjra vonatkozó megállapodás létrejöttét, arra viszont nem adott magyarázatot, hogy ebből az összegből 3.100. eurót miért nem teljesített.

Az ítélet tábla a másodfokú eljárásban fogantatosított szakértői bizonyítás eredményeként a beszerzett fuvarozási szakvélemény alábbi megállapításaival az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást kiegészíti:

- A VLM tartalmát sem szabvány, sem szokvány nem határozza meg. A VLM-be tartozó intézkedéseket hatóság, illetve jogszabály rendeli el. A BSK (Bundesfachgruppe Schwertransporte und Kranarbeiten {németországi nehézteher szállításra szakosodott szövetségi szakmai csoport}) definíciója szerint az egyéb költségek közé tartoznak a hivatalosan elismert szakértő szakvéleményével kapcsolatos költségek, építményekkel kapcsolatos statikai számítások. Csak a magyar a fuvarozási szakzsargonban nevezik a VLM költségeket előre nem látható költségeknek. A közúti hidak terv szerinti teherbírása a megépítéstől fogva idővel csökken, részben a forgalom okozta elhasználódás, részben a környezeti hatások miatt. A közúti hidak statikai vizsgálatával kapcsolatos tényleges költségek a fuvarozás megrendelésekor még nagyjából sem becsülhetőek előre. A felperes a 2015. június 11-i új fuvarozási útvonalat figyelembe vevő megadása során nem tudhatta, hogy a cseh, osztrák és magyar hatóságok mely hidak és hány híd statikai vizsgálatát írják elő, így azok költsége pontos összegét sem tudhatta.

Az így kiegészített tényállás alapján az elsőfokú bíróság helytállóan kötelezte az alperest a híd vizsgálati költség (10.935 €) és a keresettel érvényesített további költség (állásdíj) megfizetésére az alperest, ezért a fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla nem értett egyet a fellebbezés azon - elsődleges - hivatkozásával, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási teherre, bizonyítási kötelezettségre vonatkozó (Pp. 3. § (3) bekezdése) tájékoztatása (21. számú végzés) hiányos volta az elsőfokú ítélet megalapozatlanságához vezetett. A törvényszék tájékoztatásából kitűnt, hogy az alperest terheli a perben annak bizonyítása, hogy az "all in" költségek magukban foglalják a VLM költségeket is. Az, hogy a törvényszék tájékoztatása nem tartalmazta a Pp. 3. § (3) bekezdése utolsó mondata szerinti figyelmeztetést az alperesi bizonyítás sikertelenségének következményeiről - a felperes helytálló fellebbezési ellenkérelemben foglalt érvelése szerint - önmagában nem szolgálhat alapul az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére. (A Kúria 1/2014. (VI. 30.) PK véleménye 5. pont)

Ugyanakkor az elsőfokú eljárás során lefolytatott bizonyítás nem tért ki arra a perben lényeges, és a különleges szakértelmet igénylő (Pp. 177. § (1) bekezdése) kérdésre, hogy a nemzetközi fuvarozás során mely költségek tartoznak a VLM (Verkehrslenkende Massnahmen) költségek közé; azokba a hídvizsgálati költségek beletartoznak-e; illetve a VLM- költségek felmerülése és azok pontos összege a fuvarozás megrendelésekor előre látható-e. Ezért az ítélet tábla a fellebbezési tárgyaláson (Gf. 5. tárgyalási jegyzőkönyv) ismételtén figyelmeztette feleket a bizonyítandó tényekről, bizonyítási kötelezettségről és a bizonyítás indítványozása elmulasztása jogkövetkezményeiről. Majd a felperes bizonyítási indítványa alapján a másodfokú eljárás során - a fentiek szerint - rész-bizonyítást folytatott le igazságügyi fuvarozási szakértő kirendelésével az említett kérdések megállapítására. (Gf. 14. végzés)

Az elsőfokú bíróság által helytállóan megállapítottak szerint 2015. június 17. napján a megrendelő alperes és a fuvarozó felperes között nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződés jött létre túlméretes szállítmány továbbítására. A nemzetközi áru fuvarozási szerződés megkötésének egyes szabályait, a szerződésszegés következményeit az 1971. évi 3. tvr.-rel kihirdetett a "nemzetközi közúti áru fuvarozási szerződésről" szóló genfi egyezmény szabályai rendelkeznek, amely azonban nem tér ki a kötelezett fuvarozó által a szerződés alapján igényelhető ellenszolgáltatásra, a díjazásra. Így a

fuvarozót megillető díj mértékét a nemzetközi árufuvarozási szerződést megkötő felek a szerződésben határozzák meg, amennyiben pedig a szerződés díjra vonatkozó rendelkezése értelmezésében vita van, azt a szerződés megkötésekor hatályos, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) szabályai szerint kell megítélni.

A Ptk. 6: 63. § (1) bekezdése szerint a szerződés - így: a szerződésen belül a díj mértékére vonatkozó megállapodás - a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

A jognyilatkozatok, így a szerződési jognyilatkozatok értelmezésére is irányadó Ptk. 6: 8. § (1) bekezdése alapján a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményére tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

A perben nem vitás tények szerint a túlméretes szállítmány Németországból Magyarországra az eredetileg kijelölt útvonalon nem volt fuvarozható és a felperes 2015. június 11-én az alperesnek új fuvarozási ajánlatot adott. A korábbihoz képest megváltozott útvonalon fuvardíj többletet, 8.100. euró „all-in” díjat jelölt meg a korábbi 23.000 € „all-in” díjon felül, melyhez hozzáadódik az „*exkl. VLM és esetleges cseh rendőri költségek*”. Az alperes által elfogadott és a felperes által 2015. június 17. napján visszaigazolt megrendelés a díjat 31.000. euró fuvardíjban „+ *VLM. (előre nem látható költségek) + rendőr Német- és Csehországban*” költségekben határozta meg.

Annak megítélésénél, hogy a megrendelő alperes a fuvarozó felperes által ilyen módon meghatározott díjat (és a díj mellett követelhető költségeket) miként érthette, a felek felperesi módosított ajánlatot megelőző és követő nyilatkozataira, a módosított ajánlat kiadásának okára és a nemzetközi fuvarozási szakmai szokásokra kellett tekintettel lenni.

A nemzetközi fuvarozási szakmai szokásokra a másodfokú eljárás során beszerzett igazságügyi fuvarozási szakvélemény (Gf. 22, 31 szám alattiak) tartalmazott bizonyítékokat. Eszerint a magyar fuvarozási szakzsargonban nevezik a VLM költségeket előre nem látható költségeknek. Az igazságügyi szakértő kitért arra is, hogy a közúti hidak teherbíró képessége a megépítéstől változik, így a túlméretes, túlsúlyos szállítmány fuvarozásához előzetes hídvizsgálatra, az áthaladás engedélyeztetésére van szükség. Ezért is a közúti hidak statikai vizsgálattal kapcsolatos tényleges költségei a fuvarozás megrendelésekor még nagyjából sem becsülhetőek előre. Ezen fuvarozási szakmai szokások alapján tehát az alperes nem érthette úgy a felperes díj meghatározására vonatkozó szerződési nyilatkozatát, hogy a módosított 31.000 € díj „all-in”, az magában foglalja a felperes által - a magyar szakzsargonnak megfelelően - „VLM-nek” nevezett, előre nem látható hídvizsgálati költségeket. Nem kétséges, és erre a szakértői vélemény is kitér, hogy a „VLM” nemzetközi fuvarozási szakmai kifejezés - szó szerint alkalmazva - forgalomirányítási költségeket jelent. Azonban a felperes a 2015. június 17. napján kelt visszaigazolása okiratában - zárójelbe helyezve - kifejezetten a díj körébe tartozóként tüntette fel, hogy a maga részéről a VLM-t előre nem látható költségeknek érti. A szakvélemény arra is kitér, hogy valamely költség - így a hídvizsgálati költség - a felek megállapodása alapján minősülhet VLM-nek. Emiatt az alperes kellő alappal nem hivatkozhat arra, hogy a felperes a kétségen kívül előre nem látható hídvizsgálati költségeket nem, csak a forgalomirányítási költségeket igényelheti a szerződés fuvardíjra vonatkozó kikötése alapján.

A felek szerződési nyilatkozatai közül ki kell emelni, hogy az alperes a 2015. június 11. napján módosított felperesi ajánlatot megelőzően a 2015. június 8. napján kelt e-mail-üzenetében maga is kérte megjelölni a felperes által - a megváltozott útvonal miatt - előre jelzett csehországi

költségeket. A felperes nyilatkozatai alapján tehát az alperes számíthatott és számított is az "all-in" fuvardíjon felüli, a megváltozott útvonal miatt jelentkező további kiadásokra. Ezért a felperes 2015. június 11. napján módosított ajánlatára az alperes ugyanazon nap úgy válaszolt, hogy fuvarmegrendelést megerősíti és a többletköltségeket a megbízójának, a S GmbH-nak benyújtja. Ez utóbbi szerződési nyilatkozat - a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint (Ptk. 6: 8. § (1) bekezdése) - azt jelenti, hogy az alperes elfogadta a megváltozott útvonal miatt felmerült, az átalánydíjat meghaladó többletköltségeket.

Az ítéletábra megítélése szerint az említett alperesi elfogadó nyilatkozatot nem érintette, hogy a megrendelés felperesi visszaigazolásokor (2015. június 17) küldött újabb alperesi e-mail azt tartalmazta, hogy "kérjük, hogy megállapodásainkat szintén vegyék figyelembe a megbízást kiadásakor (teljesítésekor) ".

Az alperes fellebbezési érvelése szerint ez utóbbi nyilatkozat azt jelentette, hogy a megváltozott útvonal miatti felperesi ajánlat és a megrendelés visszaigazolás a fuvardíjra vonatkozó kikötése és az előre nem látható költségek felszámítása ellenére változatlanul irányadónak tekintette a felek jogviszonyára a felperes által korábban elfogadott követelménylistát. (Lastenheft)

A Ptk. 6: 63. § (2) bekezdése szerint azonban a felek bármelyike által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodás csak akkor feltétele a szerződés létrejöttének, ha a fél egyértelműen kifejezésre juttatja, hogy az adott kérdésben való megállapodás hiányában a szerződést nem kívánja megkötni.

Az alperes 2015. június 17. napján kelt válasz- e-mailje viszont egyértelműen nem tartalmazta, hogy az alperes mit ért a megváltozott útvonalra vonatkozó fuvarozási szerződés megkötésekor figyelembe venni szükséges korábbi megállapodásokon; így kétségen kívül nem juttatta kifejezésre azon szándékát, hogy a felek fuvarozási jogviszonyára változatlanul irányadónak tekintse a Lastenheftet, és enélkül a fuvarfeladat teljesítését nem igényli. Ezért a fellebbezésben kifejtettekkel szemben a megváltozott útvonalra létrejött nemzetközi áru fuvarozási szerződés a Lastenheft figyelmen kívül hagyásával jött létre.

Egyetértett az ítéletábra a felperes , valamint az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy az útvonal megváltozását követően kiadott felperesi ajánlat alperesi elfogadásával a fuvarozásra vonatkozó 2015. áprilisában egyeztetett feltételek (így a Lastenheftre vonatkozó megállapodás) is megváltozott, és az alperes vállalta az előre nem látható költségek közé tartozó hídvizsgálati díj megfizetését is. Helyesen utalt a felperes arra is, hogy az iratok közt 15/A / 2 szám alatt elfekvő Lastenheft okiratát a felek alá sem írták.

A fuvarozási szerződés díjra vonatkozó szerződési rendelkezés értelmezésénél szintén figyelembe venni szükséges, a fuvarfeladat teljesítését követő alperesi nyilatkozatokból szintén nem lehet következtetni arra, hogy az alperes csupán "all in" díjként értelmezte volna a 2015. június 17. napján kelt szerződésben meghatározott díjat. Alappal hivatkozott a felperes arra, hogy a túlméretes áru kiszolgáltatását követően az alperes a 2015. július 22. napján kelt e-mail-üzenetében nem kifogásolta a 10.935 € hídvizsgálati díj kiszámlázását, csupán a felperes számlája jogcím szerinti megbontását kérte. (5/F/12) A felperes per- indítását megelőzően az alperes nem utasította vissza a felperes hídvizsgálati díj iránti igényét, azzal védekezve, hogy a fuvarozási szerződés szerint csak átalány („all in”) díj megfizetését vállalta.

Összegezve: a másodfokú eljárásban lefolytatott szakértői bizonyítás során feltárt nemzetközi

fuvarozási szokások, valamint a szerződéskötést megelőző és követő nyilatkozatok alapján az alperesnek a 2015. június 17. napján kelt felperesi, fuvarozói visszaigazolásban meghatározott fuvardíjat a Ptk. 6: 8. § (1) alapján úgy kellett értenie, hogy az az átalánydíjon felül kiterjed az előre nem látható hídvizsgálati költségekre is.

Az Ítélet tábla a másodfokú eljárás során lefolytatott fuvarozói szakértői bizonyítással összefüggésben megjegyzi, hogy a kiegészített szakvélemény (Gf. 22, 31, 39 szám alattiak) több, részben más megállapításnak látszólag ellentmondó szakértői álláspontot is tartalmaz. Azonban a fuvarozási szakvélemény a jogvita eldöntése szempontjából lényeges, a másodfokú eljárásban kiegészített tényállásban meghatározott kérdésekben aggálymentes (Pp. 182. § (1) bekezdése) állásfoglalást tartalmaz.

Az ítélet tábla a tényállás megállapítása során mellőzte a szakvélemény azon megállapítását (Gf. 22, 7. oldal), hogy a 2015. június 17. napján kelt felperesi visszaigazolásban meghatározott fuvardíj megtévesztő lehetett az alperes számára. Ezzel a véleménnyel ugyanis a szakértő a bíróság által eldöntendő jogkérdésben foglalt állást. Mellőzte az ítélet tábla a szakértő azon vélekedéseit is, hogy a fuvarozó kellően gondos eljárása mellett a végleges árajánlat kiadása előtt tisztáznia kell az útvonalat és csak a VLM költségek felmerülése és azok nagyságrendi előrelátása után adhat ajánlatot.. (Gf. 22., 11. oldal) Mellőzte a másodfokú bíróság a szakvélemény azon részét is, amelyekben a szakértő azt fejté ki, hogy a fuvarozónak az árajánlat kiadása előtt be kellene járnia a tervezett nemzetközi fuvarozás útvonalát. (Gf. 31., 6. oldal) Szakvéleménye ezen megállapításait ugyanis a szakértő kirendelés és külön kérdés nélkül tette és azok nem kapcsolódnak szorosan a perbeli releváns tényálláshoz. Másfelől az ítélet tábla egyetértett azzal felperesi állásponttal is, hogy az árajánlat kiadását megelőzően a mintegy 2000 km-es fuvarozási útvonal bejárása, és a hídvizsgálati költségek összegére előzetes ajánlatok bekérése olyan aránytalan költséggel járna, amelynek megtérülése teljesen bizonytalan az ajánlat elfogadása hiányában. Ezért az említett bejárás és a költségek feltárása nem is várható el a fuvarozótól a fuvarozási ajánlat elfogadását megelőzően.

Ezekre figyelemmel az Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viselni köteles a másodfokú eljárásban felmerült saját, illetve felperesi perköltséget. A felperes a másodfokú eljárás során 180.550 Ft szakértői díjat előlegezett. Az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § alapján az árával növelt 139.700 Ft-ban határozta meg. Az együttesen 320.250 Ft másodfokú perköltséget az alperes tizenöt napon belül köteles megfizetni.

G y ő r , 2018. november 14.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Szalay Róbert sk. bíró

A kiadmány hitelűl
kiadó: